

LTS: xin gửi i thiêu bài viết dể i dể ng ký sắ cắ a nhà văn Lê Minh Hà trong chuyế n cùng gia đình đắ a ngắ i con trai đắ u vắ thăm Việ t Nam. Lê Minh Hà, hiế n đang sinh sắ ng đắ i Đắ c.

... Và đắ i rắ i đánh phắ ch vào trong cái đắ n ã chắ a đắ y sắ c sắ ng tôi chắ a cắ m hắ t cắ a nhắ ng dắy phắ mắ i thành hình. Trên cao biế u ngắ đắ rắ c, đắ i thắ p biế n báo mắ i chào đắ mắ i màu sắ c. “Vắ t nắ ng đi em” bên cắ nh đắ i mắ i “Tắ m thuắ c bắ c”. “Khoan cắ t bê tông” nắ m sắ t “Đắ ch vắ sắ n xuắ t thắ ng bình nắ ng.” Sắ t bên hàng “Bánh tắ quế hắ ng nhắ thắ t đắ c” là tiế m “Thắ i trang tóc và Gắ i chắ ga Hàn Quắ c.”

Hà Nội có khác chắng chắ còn là mắ y nhà hàng nhắ n nhắ m vào đắ m khách ngoắ i quắ c hay đôi ba ngắ i có tiế n chắ nắ c dùng (miế n Nam miế n Trung gắ i là nắ c lèo đây), nóng chắ y mắ nhắ ng đắ a mì đắ ng Ý ắ ắ giắ a không gian má y đắ nh. Hàng ắ n mắ thắ ng ra đắ ng, hàng đắ , tắ nhắ hàng tắ m thuắ c bắ c kia thì cắ a kính mắ đắ ng kín đắo. Nhắ ng quán “bia cắ ” ngắ i ngắ i rắ n rắ t làm thắ ng con tôi kinh ngắ c kắ sắ t bên phòng khám hay hiế u thuắ c.

Nắ u cắ nhòm vào các nhà hàng kiế u này thì thắ y dân mình sắ ng kinh khắ ng, chắ thắ y ắ n và uắ ng, sắ ắ n uắ ng đắ trắ thành cắ mắ t công nghắ cắ c kì phát triế n. Nhắ ng cắ u lái xe thì khuyế n cáo tôi hắ y gắ ng nhìn qua nhắ ng khe kắ đắ mắ t phắ ra phía sau.

Phía sau, giắ a Hà Nội, là nhắ ng ngắ hắ p chi chít nhà và ngắ i, đắ ngoắ i thành mắ i mắ , là cánh đắ ng ruắ ng nắ c phắ p phắ i bù nhìn, hàng rào nylon ngắ chuắ t và đôi ba bóng ngắ i đắ i thắ i đắ i nắ ng. Tắ trên xe nhìn ra, không còn nắ a cánh đắ ng Phùng vắ a đắ c cắ y đắ i và tháo nắ c, con cua càng khó nhắ c bò trên luắ ng cắy, nắ i tôi đau đắu nhắ mắ t Hà Nội vắ a rắ i buắ i sáng, chắ chuyế n xe xuố i cùng bao nhiêu ngắ i đàn bà tắ n tắ o vắ i bắ ch xô màn nhà đắ t, vắ i khắ i mắ t mía nắ ng nhắ bắ c phá, vắ i thắ t chó, bu gắ, đắ a lê, thúng bún, thúng nem chua. Rắ t nhiế u ngắ i trong sắ đó là hắ c trò cũ cắ a trắ ng tôi, gắ p nhau miế ng chào cô đắ tay đúi thắ ng hàng hóa vào lòng cô hi vắ ng qua mắ t phòng thuắ đắ yên lành tắ i đắ c chắ Hàng Bè, Hàng Da, chắ Âm Phắ , chắ Hòm và bao nhiêu chắ cóc mắ i thành. Hắ giắ cũng tuắ i bắ n mắ i rắ i, không biắ t đắ thối lam lũ, không biắ t có ra đắ c mắ t phắ làm bà chắ nhắ hay hắ t ruắ ng rắ i vắ n phắ i đắ n hắ i kiế m ắ n quanh nuôi chắ ng con?

Giắ a rắ ng ngắ i bắ t mắ t phóng xe má y nhắo nhắo kiế m sắ ng, giắ a cánh đắ ng còn chắ a bắ nhắ ng đắ ắ n quy hoắ ch ma thôn tính toàn phắ n tắ ng lúc đắ i hiế n ra mắ t khoắ ng xanh mênh mang cây lá, mắ t biắ t thắ nhắ đắ c khuân thắ ng tắ mắ t góc phắ Châu Âu nào đắ t giắ a mắ t

vườn hoa cũng hết Châu Âu, con đường vào urban liên có rất nhiều cửa sổ bệng nguyên cây gỗ trên rừng và rừng lá trên đất ruộng nghiêng mình trầm trồ. Đây là trang trại, là nhà của các đại gia. Không thể hình dung nổi mức độ giàu có của tập đoàn này, nhưng có thể nhìn mặt thấy các gia đình sang. Thế mà mặt đại gia bên tôi còn chép miệng “bên mình mới chỉ coi là trung nông.”

Phụ nông đưa chó thả ra là viên chức nhà nước. Có đi u hí chó a xây nhà, chó a ăn chó a chó i nhó bên mình khi chó a đến thì i hí cánh.”

Bên tôi không có lý do gì để đưa cửa sổ trên sổ thi u hi u biết của tôi. Chỗ mới hôm kia thôi, trên đường sang làng gốm Bát Tràng, đường chân thăm mặt nghé sĩ và sông Văn Giang, nổi có công trình Bức Hạng Hôi nổi danh miền Bắc Xã hội Chủ nghĩa khi xưa, tôi đã thấy đường sau nhà của chủ nhân mặt khu đất mệnh mông đã giới thiệu xong xuôi. “Năm trăm héc ta” - ông chủ khàn giọng kể - “nghe ta đến bù cho dân 19 triệu mét héc ta, và bây giờ rao bán 6 triệu mét mét trên tivi, nhưng thực phải trả 15 triệu mét mét. Không biết chúng nó chơi của nào để đủ để dân đi như thế này. Bao nhiêu nước mặt. Cờ máu...”

Và đất nước từng ngày thay đổi theo hướng đô thị hóa, hay nói đúng hơn là tân nh hóa. Và khoét cách sống khố gia con người từng ngày giãn dãn ra. Chúng ta hay nói về khoét cách giàu và nghèo, tôi nghĩ đâu chúng ta y. Hãy nói về khoét cách sống khố. Từng quan tình thế này có góc rất thú vị quan sát, đã đành, nhưng nó soi rọi cho người ta thấy rất nhiều điều khác.

Và khi đó, sự không yên lòng khi nhìn mông thôn mới mấy căng sau tập quán Jean thế là hàng Trung Quốc, vai trên thôn phố qua cửa áo cửa sổ theo kiểu Hàn Quốc, chân thôn người nghiêng trên đôi giày cao gót rất đẹp Hà Nội phố. Cũng không phải là bóng chạng cửa sổ đường phố chập lờng sáng, khi thanh niên làng hát karaoke, bà lão mặc quần hoa ra ngõ hóng gió, và các cô các chú trong làng giới trẻ a cảm chi u sai con vác bát đi mua đồ a cà tưng m m nhó mặt góc đường phố nào giới Hà Nội, Sài Gòn.

Số, bất an, khi tôi nghĩ trang Yên Kì xuôi về Hà Nội chỗ mặt quảng đường đã thấy mặt cái cửa ngõ cao vút và trên có tấm biển rất “hoành tráng” “Công viên Vĩnh Hằng”. Thoáng nhìn, tôi thấy đó là mặt công trình văn hóa nào của địa phương và bất cảm vì chuyện nghĩa trang dành cho người chết k bên công viên chỉ dành cho người sống. Chỗ sao, chúng phải là mặt ý tứ tuy vậy và, khi đến sinh k bên.

Nhưng không phải, công viên Vĩnh Hà là một nghĩa trang tẻ bên nghĩa trang công. Ở đó, các đái gia mua đất xây mộ phần cho người thân, cũng là chuôn bôn sinh tẻ kiêu mộ i cho mình. Nghe nói kiêu trúc cạ các ngôi mộ ở trong đó đái lảm, chí ít vì có không gian. Có ngôi mộ ngôn hôn trên diên tích 400 mét vuông. Bao nhiêu tiên cạ nh? Khi viết Đái đá ong chan ngàn ngôn n l, Quang Dũng làm sao hình dung đái c quê mình có nhng đái danh mộ i tình nh th này.

Nhng ngôn i dân thng ch c chn không th nào hình dung nôi công sá c thág tr i v t v cạ h ch bng ti n m t b a ăn sáng bình thng cạ m t s không ít ngôn i giàu mộ i nôi, và nhiu l n công sá nh th cũng không th nào mua l i đái c m t m nh đái t tng t đái c gia đình n m khi sng. C u cháu tu n tr c đái a tôi v Hà ng Yên khng đái nh đái u tôi tng nghe qua m y ông b n nhà báo, r ng ti n c t xén t các đ án lên t i 70 %. Mà đó là ti n nhà n c đi vay. Ai đó ngôn i lo th h sau còng l ng tr n, ch c u ta thì không: “N c nào chng ph i đóng thu, kh cũng chng đ n l t b n nhóc nh thng cu nhà cháu, ngay c khi cháu không h cánh an toàn. Ch kh m y ông c n vào tay thôi.”

Ai? M y ông c n vào tay là nông dân tay làm hàm nhai, ráo m hôi là n c b t cũng ph i ráo.